

KAI-1288

Seat No. _____

B. Sc. (Sem. - IV) Examination

April / May - 2013

Human Rights : EG - 222

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

- ૧ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો. (કોઈ પણ દસ) ૧૦
- (૧) માનવ અધિકારોની વૈશ્વિક ઘોષણા _____ રોજ કરવામાં આવેલ
- (A) ૧૦ ડિસેમ્બર ૧૯૪૮
(B) ૧૪ જાન્યુઆરી, ૨૦૧૦
(C) ૧૪ નવેમ્બર, ૨૦૧૧
(D) ૩૧ ડિસેમ્બર, ૨૦૦૯
- (૨) અમેરિકાના પ્રમુખ ફેકલીન રુઝવેલ્ટે ૬ જાન્યુ. ૧૯૪૧ના રોજ કેટલા સ્વાતંત્ર્યો જાહેર કર્યા હતા ?
- (A) ૫ (B) ૪
(C) ૬ (D) ૩
- (૩) મેગ્ના કાર્ટા કઈ સાલમાં આવ્યો ?
- (A) ૧૨૧૫ (B) ૧૮૬૮
(C) ૧૭૮૬ (D) ૧૯૩૩
- (૪) રાષ્ટ્રીય મહિલાપંચ અધિનિયમ કઈ સાલમાં અમલમાં આવ્યું ?
- (A) ૧૮૯૦ (B) ૧૯૪૦
(C) ૧૯૯૩ (D) ૧૯૯૦
- (૫) અમેરિકાની સ્વાતંત્ર્ય ઘોષણા કઈ સાલમાં થઈ હતી ?
- (A) ૧૭૭૬ (B) ૧૮૭૬
(C) ૧૯૭૬ (D) ઉપરોક્તમાંથી એકેય નહીં

- (૬) રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર પંચના અધ્યક્ષ કોણ છે ?
- (A) વડાપ્રધાન
(B) હાઈકોર્ટના મુખ્ય ન્યાયાધીશ
(C) સુપ્રિમ કોર્ટના મુખ્ય ન્યાયાધીશ
(D) રાજ્યપાલ
- (૭) કયા અનુચ્છેદ હેઠળ દીવાની અને રાજકીય અધિકારો પરની આંતરરાષ્ટ્રીય સમજૂતી થયેલી છે ?
- (A) ૧ થી ૨૮ (B) ૧ થી ૧૨
(C) ૧ થી ૧૮ (D) ઉપરોક્તમાંથી એકેય નહીં
- (૮) રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર પંચના અધ્યક્ષ અને બીજા સભ્યોની નિમણૂંક _____ દ્વારા કરવામાં આવે છે.
- (A) રાષ્ટ્રપતિ
(B) વડાપ્રધાન
(C) સુપ્રિમ કોર્ટના ચીફ જસ્ટિસ
(D) રાજ્યપાલ
- (૯) બીલ ઓફ રાઈટ્સ _____ ની સંસદનો અધિનિયમ છે.
- (A) ભારત (B) ઈંગ્લેન્ડ
(C) અમેરિકા (D) રશિયા
- (૧૦) દીવાની અને રાજકીય અધિકારો પરની આંતરરાષ્ટ્રીય સમજૂતી કઈ સાલમાં થઈ હતી ?
- (A) ૧૯૬૬ (B) ૧૯૪૦
(C) ૧૯૮૦ (D) ૧૯૭૭
- (૧૧) માનવ અધિકારોનો ખ્યાલ એ માનવજાતને ગરિમા સાથે જીવવાનો અધિકાર આપે છે. આ વિધાન _____ છે.
- (A) અસત્ય (B) સત્ય
(C) અંશતઃ સત્ય (D) અંશતઃ અસત્ય
- (૧૨) ભારતમાં માનવ અધિકારોના સંરક્ષણ અધિનિયમની ઉદ્દ્યોષણા _____ સાલમાં થઈ હતી.
- (A) ૧૯૯૩ (B) ૧૯૯૪
(C) ૧૯૯૧ (D) ૧૯૯૦

- ૨ (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) ૮
- (૧) માનવ અધિકારોની ક્રાંતિ.
- (૨) માનવ અધિકારોનું સ્વરૂપ.
- (૩) માનવ અધિકારોનો ઐતિહાસિક વિકાસ
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ બે) ૬
- (૧) માનવ અધિકારોનો અર્થ સમજાવો.
- (૨) માનવ અધિકારોનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- (૩) માનવ અધિકારોનો ખ્યાલ સમજાવો.
- (૪) દીવાની અને રાજકીય અધિકારો પરની આંતરરાષ્ટ્રીય સમજૂતી સમજાવો.
- (ક) ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ છ) ૬
- (૧) શું શિક્ષણનો અધિકાર માનવ અધિકાર છે ?
- (૨) મેગ્ના કાર્ટાનો હેતુ શું હતો ?
- (૩) માનવ અધિકાર સંરક્ષણ ધારાની કઈ કલમ હેઠળ રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર પંચના કાર્યો આપવામાં આવ્યા છે ?
- (૪) યુનોએ કઈ સાલમાં માનવ અધિકારોની ઘોષણા કરેલી ?
- (૫) માનવ અધિકારોનો ખ્યાલ કયા કાયદાનો ભાગ છે ?
- (૬) કયા વિશ્વ યુદ્ધ પછી આંતરરાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રે માનવ અધિકારોનો ઝડપી વિકાસ થયો ?
- (૭) માનવ અધિકારોના કુલ કેટલા સ્વરૂપો છે ?
- (૮) લીગ ઓફ નેશન્સે કઈ સાલમાં ગુલામી પ્રથા પર પ્રતિબંધ ફરમાવ્યો હતો ?
- (૯) શું મૂળભૂત અધિકારો માનવ અધિકાર છે ?
- ૩ (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) ૮
- (૧) રાષ્ટ્રીય લુઘમતી પંચની રચના.
- (૨) રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર પંચના કાર્યો.
- (૩) રાષ્ટ્રીય મહિલા પંચના કાર્યો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ બે)

૬

- (૧) રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર પંચની રચના જણાવો.
- (૨) આર્થિક, સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક અધિકારો પરની આંતરરાષ્ટ્રીય સમજૂતી જણાવો.
- (૩) રાષ્ટ્રીય મહિલા પંચની રચના જણાવો.
- (૪) રાષ્ટ્રીય લઘુમતી પંચના કાર્યો જણાવો.

(ક) ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ છ)

૬

- (૧) રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર પંચ કયા શહેરમાં સ્થિત છે ?
- (૨) માનવ અધિકાર સંરક્ષણ ધારાની કઈ કલમ હેઠળ રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર પંચના કાર્યો આપવામાં આવ્યા છે ?
- (૩) રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર પંચના અધ્યક્ષની મુદત કેટલા વર્ષની હોય છે ?
- (૪) ગુજરાતમાં માનવ અધિકાર પંચ કયા શહેરમાં સ્થિત છે ?
- (૫) રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર પંચના અધ્યક્ષ કેટલા વર્ષ પછી હોદ્દો ધારણ કરી શકે નહીં ?
- (૬) કયા અનુચ્છેદ હેઠળ આર્થિક, સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક અધિકારો પરની આંતરરાષ્ટ્રીય સમજૂતી થયેલી છે ?
- (૭) રાષ્ટ્રીય મહિલા પંચમાં એક અધ્યક્ષ ઉપરાંત કેટલા સભ્યોની હોય છે ?
- (૮) માનવ અધિકાર સંરક્ષણ ધારાની કઈ કલમ હેઠળ રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકારો પંચની સ્થાપના કરવામાં આવી છે ?
- (૯) રાષ્ટ્રીય લઘુમતી પંચની રચના, માનવ અધિકાર સંરક્ષણ ધારાની કઈ કલમ હેઠળ કરવામાં આવી છે ?

ENGLISH VERSION

1 Select appropriate options. (any ten)

10

- (1) Universal declaration of Human Rights was declared when ?
  - (A) 10th Dec. 1948
  - (B) 14th Jan. 2010
  - (C) 14th Nov. 2011
  - (D) 31th Dec. 2009
- (2) How many liberties have been declared by The President of United States Franklin Ruzvelt on 6th Jan. 1941 ?
  - (A) 5
  - (B) 4
  - (C) 6
  - (D) 3
- (3) Megna Carta came into the existence in _____.
  - (A) 1215
  - (B) 1868
  - (C) 1786
  - (D) 1933
- (4) National Women Commission Act, came into the force in _____.
  - (A) 1890
  - (B) 1940
  - (C) 1993
  - (D) 1990
- (5) In which year American declaration of Independence came in existence ?
  - (A) 1776
  - (B) 1876
  - (C) 1976
  - (D) None of the above
- (6) Who is the chairman of NATIONAL Human Right Commission ?
  - (A) Prime Minister
  - (B) Chief Justice of H.C.
  - (C) Chief Justice of S.C.
  - (D) Governor

- (7) Under which article of international convention on civil and political rights are made ?
 (A) 1 to 28 (B) 1 to 12
 (C) 1 to 18 (D) None of the above
- (8) Appointment of chair person and other members of National Human Right Commission is done by the _____.
 (A) President
 (B) Prime Minister
 (C) Chief Justice of Supreme Court
 (D) Governor
- (9) Bill of Rights is an act of _____ parliament.
 (A) India (B) England
 (C) America (D) Russia
- (10) In which year, international convention on civil and political rights came in the force ?
 (A) 1966 (B) 1940
 (C) 1980 (D) 1977
- (11) The concept of Human Rights allows mankind right to live with dignity. This statement is _____.
 (A) False (B) True
 (C) Partly True (D) Partly false
- (12) The protection of Human Rights Act, was declared in year of _____ in India.
 (A) 1993 (B) 1994
 (C) 1991 (D) 1990

- 2 (a) Write short notes. (any two) 8
 (1) Revolution of Human Rights.
 (2) Nature of Human Rights.
 (3) Historical development of Human Rights.
- (b) Explain the following. (any two) 6
 (1) Explain the meaning of Human Rights.
 (2) Explain the importance of Human Rights.

- (3) Explain the concept of Human Rights.
- (4) Explain the international convention on civil and political rights.

(c) Answer in brief. (any six)

6

- (1) Whether right to education is a Human Right ?
- (2) What was the motive of Human Rights ?
- (3) Under which section of Human Rights Protection Act, functions of National Human Rights Commission have stated ?
- (4) In which year, UNO has declared Human Rights ?
- (5) Which part of law is the concept of Human Rights ?
- (6) After which world war, the development of Human Rights expedite ?
- (7) How many natures are there of Human Rights ?
- (8) In which year, League of National Prohibits the slavery ?
- (9) Whether fundamental rights are Human Rights.

3 (a) Write short notes. (any two)

8

- (1) Formation of National Minority Commission.
- (2) Functions of National Human Rights Commission.
- (3) Functions of National Women Commission.

(b) Explain the following. (any two)

6

- (1) State the formation of National Human Rights Commission.
- (2) State the International Convention regarding economic, social and cultural rights.

- (3) State the formation of National Women Commission.
- (4) State the functions of National Minority Commission.
- (c) Answer in brief. (any six) 6
- (1) In which city, National Human Rights Commission exists ?
- (2) Under which section of Human Rights Protection Act, functions of Commission are made ?
- (3) State the tenure of chairman of National Human Rights Commission.
- (4) In which city of Gujarat - State Human Rights Commission exists ?
- (5) What is the retirement age of Chairman of National Human Rights Commission ?
- (6) In which article, International Convention is made of Economic, Social and Cultural rights.
- (7) How many members are there in addition to chairman in National Women Commission ?
- (8) Under which section of Human Rights Protection Act, National Human Rights Commission is formed ?
- (9) Under which section of Human Rights Protection Act, formation of National Minority Commission is made ?
-